

فصل سوم: طراحی آلبوم

واحد یادگیری

طراحی آلبوم دیجیتال

۱- مقدمه

امروزه با توجه به کاربرد وسیع عکاسی در زمینه‌های مختلف مانند تبلیغ محصولات و کاربردهای شخصی مانند عکس‌های یادگاری، سفر، عروسی و... لزوم آشنایی و کسب مهارت در طراحی آلبوم از عکس‌های دیجیتال بیشتر از قبل احساس می‌شود و هنرجویان با داشتن این توانایی می‌توانند زمینه‌ای برای کسب درآمد داشته باشند. علاوه بر این با تأکید بر دانش و مهارت در این زمینه می‌توانند کیفیت طراحی آلبوم‌ها را از نظر ترکیب‌بندی درست و رعایت اصول زیبایی‌شناسی هندسی بهبود بخشند.

۲- مواد و تجهیزات

رایانه، اسکنر، چاپگر

۳- دانش افزایی

۱ توانایی ویرایش عکس در نرم‌افزارهای گرافیکی

بهترین نرم‌افزار برای ویرایش رنگ در کار عکاسی، فتوشاپ است که در سال گذشته هنرجویان مهارت کار با آن را آموختند. برای طراحی آلبوم عکس‌های دیجیتال ابتدا باید عکس‌های انتخابی از نظر رنگ، کنترل شده و در صورت نیاز اصلاح رنگ برای هر یک انجام و هر عکس از نظر کنتراست، میزان روشنایی، اشباع رنگ و... بررسی شود. برای ویرایش فایل‌های RAW از پلاگین Adobe Camera RAW استفاده می‌کنیم.

۲ شناخت انواع «فرمت‌ها» و «مُد‌های» فایل‌های دیجیتال

فرمت‌های psd, jpeg و TIFF مهم‌ترین و پرکاربردترین فرمت‌های مورد استفاده در کارهای گرافیکی و عکاسی است.

Psd: فرمت پیش فرض برنامه فتوشاپ است که قابلیت لایه‌بندی دارد.

Jpeg: قالب بسیار رایج برای ذخیره‌سازی عکس‌هاست که در اینترنت و برنامه‌های مختلف قابل باز کردن و دیدن است.

TIFF: بهترین فرمت برای چاپ عکس و کارهای نهایی است که بالاترین کیفیت را دارد. نکته قابل توجه که لازم است به آن اشاره شود این است که برای چاپ کارهای گرافیکی که در چاپخانه‌های افست و یا با دستگاه‌های چاپ انجام می‌شود، باید مد رنگی CMYK را به کار گرفت. ولی هنرآموزان توجه کنند که آلبوم عکس‌های دیجیتال که بر روی کاغذهای عکس و با چاپگرهای مخصوص چاپ می‌شوند، باید مد رنگی RGB انتخاب کرد. بدیهی است در صورت اشتباه گرفتن این مُد‌های رنگی، نتیجه کار کیفیت لازم و مطلوب را نخواهد داشت.

۳ آشنایی با کاغذهای چاپ عکس

کاغذهای حساس چاپ در عکاسی: کاغذی با پوشش مواد شیمیایی حساس به نور است که برای چاپ عکس به کار می‌رود. کاغذ عکاسی برای انواع چاپ مانند چاپ تماسی (Contact) و یا با آگر اندیسور (Enlarger) یا چاپگرهای جدید وجود دارد. کاغذ عکاسی تقریباً شبیه به فیلم‌های نگاتیو عکاسی است و از ترکیب ژلاتین و برمید یا کلرید نقره ساخته می‌شود. جنس پایه کاغذهای عکاسی از فیبر (FB^۱، پایه فیبر) یا پلاستیک (RC^۲، پایه پلاستیک) است.

کاغذهای حساس عکاسی، نقش مهمی را در ثبت و ارائه تصاویر از روزهای نخستین پیدایش و ظهور عکاسی داشته‌اند و در این روند، تاکنون دچار دگرگونی‌های فراوانی در انواع و فرایندها بوده‌اند.

کاغذ عکاسی از جایگاه و اهمیت بسیار زیادی در دنیای عکاسی برخوردار است. شناختن امکانات و انواع گوناگون و پر تعداد این گونه کاغذها و همچنین آگاهی دقیق و فنی نسبت به ویژگی‌های هر نوع کاغذ، عکاسان را در داشتن یک تصویر با چاپ مناسب و نتیجه نهایی یاری می‌کند.

از آغاز تولید انواع کاغذهای حساس عکاسی، تناسب با کاربرد آنها، گونه‌های متفاوتی عرضه شد. تفاوت به طور کلی در اندازه، ضخامت، رنگ، جنس، بافت سطح، حساسیت، و نیز درجه کنتراست آنها بوده است. از ویژگی‌های آشکار کاغذها می‌توان به موارد ذکر شده در صفحه بعد اشاره کرد:

۱- Fibr Beas

۲- Rub'ber

۱ کاغذهای کم کنتراست (سافت)

دارای کنتراست کم و نرم و معمولاً برای نگاتیوها یا تصاویر دیجیتالی با کنتراست بسیار زیاد مناسب‌اند.

۲ کاغذهای با کنتراست معمولی (نرمال)

دارای کنتراستی متوسط و بیشتر برای نگاتیوها یا تصاویر دیجیتالی با کنتراست متعادل و نرمال مناسب‌اند.

۳ کاغذهای پر کنتراست (هارد)

دارای کنتراست بیشتر و برای نگاتیوها یا تصاویر دیجیتالی که کنتراست کمی دارند، مناسب‌اند.

همچنین انواع کاغذها از نظر ضخامت به شرح زیر است:

۱ کاغذهای نازک

۲ کاغذهای متوسط

۳ کاغذهای ضخیم

پایه کاغذهای نازک را یک‌صد گرم، کاغذهای متوسط یک‌صد و هشتاد گرم و کاغذهای ضخیم که بیشتر برای چاپ عکس در اندازه‌های بزرگ و یا اجراهای نمایشگاهی کاربرد دارند، دویست و پنجاه گرم بر متر مربع است. کاغذها در اندازه‌های استاندارد و در گونه‌های رول برای پلاترها و تخت (شیت) برای چاپگرها تولید می‌شوند.

امروزه انواع زیادی از کاغذهای عکاسی که برای استفاده در چاپگر (پرینتر)های خانگی یا تجاری و پلاترها در نمونه‌های متنوعی از جنس و بافت تولید شده و می‌توان با شناخت انواع کاغذها برای هر کاربردی، نوع خاصی از آنها را انتخاب کرد. برای نمونه می‌توان به کاغذهای براق، مات و نیمه مات در رنگ‌مایه‌های گرم، سرد، خنثی، طلایی، نقره‌ای و متالیک در انواع گوناگون اشاره کرد.

همچنین این کاغذها از نظر بافت سطح بیرونی، دارای تنوع بسیاری است. برای نمونه می‌توان به کاغذهای براق، مخملی، ابریشمی و مات اشاره کرد. اکنون با پیشرفت در صنایع شیمیایی، کاغذهایی ضد آب و همچنین با جنس‌های گوناگونی مانند پارچه و پلاستیک از سوی کارخانه‌های سازنده تولید می‌شود. تنوع مواد و جنس سطوحی که می‌توان بر روی آنها عکس و تصویر چاپ کرد، به گونه‌ای زیاد و متفاوت است که اکنون چاپ عکس بر روی انواع سطح‌هایی مانند پلاستیک، شیشه، پارچه، سنگ و سرامیک و... کاری عادی و روزمره به شمار می‌رود.

۴ آشنایی و شناخت استاندارد آل‌بوم‌های دیجیتال در بازار

با توجه به قطع کاغذهای چاپ عکس، آل‌بوم‌های دیجیتال نیز اندازه‌های استاندارد دارند که در جدول صفحه بعد قابل مشاهده است. نکته قابل توجه این است که برای اجتناب از دورریز کاغذ، بهتر است آل‌بوم‌ها در اندازه‌های استاندارد طراحی و چاپ شوند.

۱۰×۲۰	۲۰×۳۰	۲۰×۵۰	۳۰×۵۰	۳۰×۷۰	۴۰×۶۰	۴۰×۹۰
۱۵×۳۰	۲۰×۴۰	۳۰×۴۰	۳۰×۶۰	۳۰×۸۰	۴۰×۸۰	۵۰×۱۰۰

۵ چاپ عکس

برای چاپ آلبوم‌های عکس، می‌توان از چاپگرهای مختلفی استفاده کرد. شاید در آینده، کیفیت چاپ عکس با پرینترهای جوهر افشان به پای پرینترهای Photo برسد، اما حداقل در حال حاضر می‌توان گفت که کیفیت چاپ عکس با این دو، تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای دارد. اگر کیفیت چاپ عکس در پرینترهای جوهر افشان رنگی، در حال نزدیک شدن به عکس‌های واقعی باشد، Photo Printerها از هم‌اکنون کیفیتی مشابه واقعی تولید می‌کنند. بنابراین اگر می‌خواهید کیفیت چاپ عکس شما مانند عکس‌های واقعی باشد، انتخاب یک Photo Printer را باید مورد توجه قرار دهید. بسیاری از این پرینترها بیش از ۴ کارتریج رنگی دارند. یعنی کارتریج اضافه‌ای با رنگ فیروزه‌ای کمرنگ یا بنفش کمرنگ نیز به ۴ کارتریج استاندارد خود (فیروزه‌ای، بنفش، زرد و سیاه = CMYK) افزوده‌اند. حتی برخی پا را فراتر گذاشته‌اند و کارتریج‌های دیگری با رنگ قرمز یا آبی نیز دارند. داشتن کارتریج اضافه باعث وسعت Gamut پرینتر می‌شود و در نتیجه پرینتر می‌تواند طیف‌های رنگی بسیار دقیق‌تری (مثلاً در مورد آسمان یا پوست بدن) ایجاد نماید. اما باید دانست که داشتن کارتریج‌های رنگ اضافه، تضمین‌کننده کیفیت بهتر نیست و بسیاری از این پرینترها با داشتن ۴ کارتریج استاندارد، قادر به چاپ‌های بسیار عالی و بی‌نقص می‌باشند.

۶ شناخت کامل از صفحه‌آرایی و توانایی ترکیب‌بندی عکس‌ها

متأسفانه در بسیاری از آتلیه‌های عکاسی مسئولیت طراحی آلبوم بر عهده افرادی است که نه تنها هیچ دانشی از صفحه‌آرایی ندارند، بلکه حتی دانش بصری آنها نیز بسیار اندک است. به همین دلیل نتیجه کارها از نظر ترکیب‌بندی و زیبایی بصری در سطح بسیار پایین و معمولی قرار دارد. برای جلوگیری از این مشکل و ارتقای سطح کیفی طراحی آلبوم از عکس‌های دیجیتال، ضروری است هنرجویان با صفحه‌آرایی و اصول آن آشنایی کافی داشته باشند. برای بالا بردن مهارت هنرجویان در این زمینه لازم است ابتدا مفهوم «گریدبندی» برای آنها به طور کامل توضیح داده شود و حتماً نمونه‌هایی از ترکیب عکس‌ها در دو صفحه روبه‌رو در کارگاه به نمایش گذاشته شود. همچنین هنرآموزان گرامی در هنگام نمایش ترکیب‌بندی‌های مختلف با گریدبندی‌های متفاوت حتماً توضیحات لازم در زمینهٔ درستی یا نادرستی کارها را به صورت تحلیلی به هنرجویان آموزش دهند.

در این مرحله هنرجویان می‌توانند یک نمونه خوب و یک نمونه بد صفحه‌آرایی شده را در نرم‌افزار فتوشاپ باز کنند و با استفاده از خطوط راهنما (Guide) آن را گریدبندی کنند. سپس از روی گرید آنها دلایل خوبی یا بدی کار را به صورت عملی توضیح دهند تا هنرجویان بتوانند ترکیب‌بندی درست و نادرست را تشخیص داده و در کارهای خود نیز آن را رعایت کنند.

۷ توانایی کار با نرم‌افزار فتوشاپ

هنرآموزان توجه داشته باشند که بهترین نرم‌افزار برای صفحه‌آرایی عکس‌های دیجیتال، ایندیزاین است (البته لازم است یادآوری شود که ویرایش و تنظیم رنگ عکس‌های دیجیتال باید در فتوشاپ انجام شود که قابلیت‌های بسیاری دارد). اما به دلیل اینکه هنرجویان تا این زمان با این برنامه آشنا نشده‌اند، می‌توانند کار صفحه‌آرایی آلبوم را نیز در برنامه فتوشاپ انجام دهند. برای این کار لازم است با توجه به اندازه‌های استاندارد آلبوم، فایلی را در نرم‌افزار باز کنند. برای باز کردن فایل رعایت این نکات ضروری است:

■ انتخاب مد رنگی RGB

■ رزولوشن ۳۰۰

■ انتخاب طول و عرض به اندازه دو صفحه روبه‌روی آلبوم (مثلاً اگر قطع آلبوم ۲۰×۳۰ سانتی‌متر است برای دو صفحه روبه‌رو اندازه ۴۰×۳۰ سانتی‌متر باید در نظر گرفته شود).

۴- شیوه تدریس

مرحله ۱

نرم‌افزارهای ویرایش تصاویر تعدادی تصویر را که از قبل آماده و ویرایش کرده‌اید به هنرجویان نشان دهید و با نشان دادن تصویر قبل و بعد از ویرایش، از آنها بخواهید نوع ویرایشی را که در هر تصویر انجام داده‌اید حدس بزنند و درباره آن توضیح دهند. سپس شما توضیحات کامل را ارائه کنید. درباره فرمت RAW و مزیت‌های آن به طور کامل صحبت کنید و تغییراتی را که می‌توانیم بدون افت کیفیت روی فایل RAW انجام دهیم، به صورت عملی نشان دهید. به عنوان مثال یک عکس RAW را که به درستی وایت بالانس آن تنظیم نشده همراه با فایل Jpeg همان عکس در نرم‌افزار Adobe Camera RAW باز کنید و نشان دهید چگونه به راحتی می‌توان وایت بالانس را تنظیم کرد؛ کاری را که با فایل jpeg به راحتی امکان‌پذیر نیست. برای مقایسه امکانات نرم‌افزارهای مختلف، به هنرجویان کمک کنید تعدادی عکس RAW و Jpeg در دو نرم‌افزار فتوشاپ و کمرا را باز کنند و امکانات آنها را با هم مقایسه کنند.

ویرایش عکس

برای ویرایش یک فایل خام بدون توجه به نرم‌افزار مورد استفاده، باید یک سری مفاهیم پایه آموخته شوند. به همین دلیل سعی کنید به جای تأکید زیاد روی یک نرم‌افزار خاص، مفاهیم را آموزش دهید. مهم‌ترین بخش در شروع کار ویرایش، تشخیص مواردی است که نیاز به ویرایش دارند. گاهی وقت‌ها هنرجویان با تغییر دادن بی دلیل تنظیمات، به جای بهبود بخشیدن تصویر، آن را بدتر می‌کنند! به هنرجویان آموزش دهید فقط مواردی را تغییر دهند که نیاز به بهبود دارند و با آموختن آنها در یک نرم‌افزار، به راحتی در نرم‌افزارهای دیگر نیز فایل خام خود را ویرایش کنند.

مرحله ۲

طراحی آلبوم

برای تدریس این بخش بهتر است ابتدا نمونه‌های مختلف از آلبوم‌های طراحی شده (نمونه‌های موفق و ناموفق) به هنرجویان نشان داده شود و در مورد تنظیم رنگ و ترکیب‌بندی که در بخش اصلی در طراحی آلبوم است و همچنین درباره نقاط ضعف و قوت نمونه‌ها، توضیحاتی داده شود. مثلاً درباره خصوصیات رنگ‌ها و اثرات روانی رنگ‌های مختلف و نحوه به کارگیری رنگ در طراحی آلبوم به هنرجویان اطلاعاتی داده شود (همراه با نمونه‌های تصویری). به هنرجویان توضیح دهید که چه رنگ‌هایی برای چه موضوعاتی مناسب است و از رنگ تا چه حد می‌توان در طراحی آلبوم استفاده کرد. در مرحله بعد درباره صفحه‌آرایی آلبوم‌ها توضیح دهید و با توجه به نمونه‌های تصویری کتاب و نمونه‌های بیشتری که از منابع دیگر جمع‌آوری کرده‌اید، سعی کنید مبحث اهمیت به کارگیری «گرید» را به آنها یادآور شوید و با نشان دادن نمونه‌های ضعیف و نادرست، راه صحیح گریدبندی و استفاده از آن را در طراحی آلبوم آموزش دهید.^۱ به هنرجویان کمک کنید تا نمونه‌های مختلف را تحلیل کنند و دلایل خود را برای انتخاب یا رد بعضی کارها بیان کنند. سپس با توجه به توضیحات آنها، درستی یا نادرستی تحلیل‌شان را توضیح دهید.

۱- استفاده از نمونه‌های تصویری و مقایسه آنها با یکدیگر در آموزش بحث «گریدبندی» از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است

تمرین

در این مرحله از هنرجویان بخواهید که تعدادی عکس با یک موضوع واحد (مثلاً سفر، تبلیغاتی، عروسی و...) را انتخاب کنند و با توجه به قطع‌های رایج آلبوم‌های دیجیتال در بازار، فایلی را باز کرده و تصاویر را با یکدیگر ترکیب کنند. در ترکیب‌بندی عکس‌ها نکاتی که در مرحله ۲ گفته شده را باید رعایت کنند. در این بخش روش درست تغییر اندازه عکس‌ها و جابه‌جا کردن و کار با لایه‌ها را به هنرجویان آموزش دهید. پس از انجام ترکیب‌بندی‌های مختلف، بهترین آنها را انتخاب کنید و از آنها بخواهید به عنوان نمونه کار پایانی، آن را چاپ کنند.

هنرآموزان گرامی توجه کنید که این تمرین در کارگاه رایانه باید انجام شود و نظارت مستقیم و راهنمایی شما، در شکل‌گیری نتیجه بهتر بسیار مؤثر است. همچنین می‌توانید نمونه‌های انجام شده را در کل کلاس به نمایش بگذارید تا دیگر هنرجویان نیز آنها را تحلیل کرده و نقاط قوت و ضعف کارها را بیان کنند. این کار به فهم هرچه بیشتر و آموزش مؤثرتر منجر خواهد شود.

۵- نکات ایمنی و بهداشت

نگهداری از رایانه‌ها با نصب آنتی‌ویروس، اتصال درست چاپگر و اسکنر به رایانه‌ها

۶- شیوه ارزیابی اهداف توانمندسازی

ارزیابی عملکرد هنرجو در سایت رایانه هنگام ویرایش عکس و طراحی آلبوم با توجه به نکات گفته شده و پرینت نهایی کار.

ارزشیابی شایستگی طراحی آلبوم دیجیتال

شرح کار:

- ۱- طراحی و اجرای آلبوم دیجیتال با توجه به نکات ترکیب بندی و انتخاب کاغذ مناسب با توجه به سفارش مشتری
- ۲- مهارت انتخاب عکس های مناسب برای طراحی آلبوم دیجیتال

استاندارد عملکرد:

تهیه آلبوم دیجیتال در ابعاد متنوع براساس سلیقه مشتری طبق استانداردهای حرفه ای و به وسیله نرم افزارهای تخصصی. (تهیه آلبوم در اندازه های متنوع - تنوع در طراحی صفحات - جنس و جلد آلبوم)
شاخص ها:
 طراحی متنوع آلبوم به وسیله تصاویر عکاسی شده در اندازه و جنسیت های متنوع

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

شرایط:

زمان: برای هر صفحه آلبوم ۲۰ تا ۳۰ دقیقه

مکان: سایت رایانه

تجهیزات: رایانه و نرم افزار

ابزار و تجهیزات:

رایانه، اسکنر، چاپگر

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	ویرایش عکس	۱	
۲	طراحی صفحات آلبوم	۱	
۳	آماده کردن برای چاپ و تهیه آلبوم	۲	
۴			
۵			
	شایستگی های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: مسئولیت پذیری، درستکاری، صداقت و امانت داری	۲	
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.

نمونه جدول بودجه‌بندی: عکاسی پرتره بزرگسال

زمان		رئوس محتوا	فصل	واحد یادگیری	جلسه
عملی	نظری				
۴	۴	آماده کردن مدل برای عکاسی، کنترل وضعیت سوژه، آگاهی از انواع پرتره و ویژگی‌های آنها	۴	عکاسی پرتره بزرگسال	جلسه ۱
۶	۲	تهیه عکس‌های پرتره، نصب در کلاس و گفت‌وگو درباره آنها	۴	عکاسی پرتره بزرگسال	جلسه ۲
۴	۴	آگاهی از عوامل مؤثر در عکاسی پرتره (نور، زمینه و ...)	۴	عکاسی پرتره بزرگسال	جلسه ۳
۸	-	نورپردازی بر روی پرتره و عکاسی از آنها	۴	عکاسی پرتره بزرگسال	جلسه ۴
۶	۲	کار با منابع نوری (نورهای استودیویی) و ابزارهای اصلاح نور	۴	عکاسی پرتره بزرگسال	جلسه ۵
۸	-	عکاسی از پرتره با توجه به دانش‌ها و مهارت‌های آموخته شده	۴	عکاسی پرتره بزرگسال	جلسه ۶
۸	-	ژوژمان و ارزشیابی	۴	عکاسی پرتره بزرگسال	جلسه ۷
					—
					—
					—
					—
					—
					—
					—
					—
					—

فصل چهارم: عکاسی پرتره

واحد یادگیری

عکاسی پرتره بزرگسال

۱- مقدمه

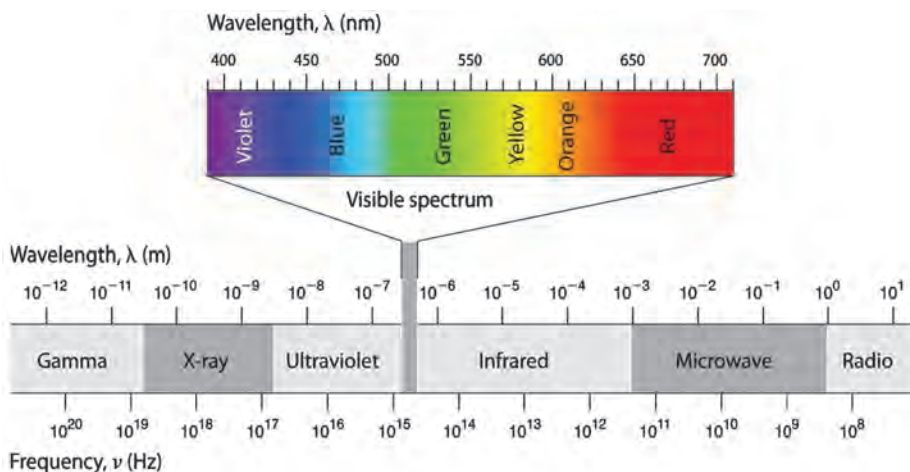
از زمینه‌های پرکاربرد عکاسی، توانایی تهیه عکس پرتره از چهره بزرگسالان در محل آتلیه است. هنرجویان رشته فتو - گرافیک با یادگیری این شاخه عکاسی خواهند توانست در زمینه عکاسی به فعالیت پرداخته و در این زمینه، سفارش کار داشته باشند. عکاسی از پرتره بزرگسالان علاوه بر مهارت عکاسی، نیاز به مهارت‌ها و شایستگی‌های غیر فنی نیز دارد که آموزش آنها ضروری است.

۲- مواد و تجهیزات

دوربین SLR، لنز فاصله کانونی بلند، سه پایه، لوازم نورپردازی (ست فلاش شامل سه شاخه نور و پایه‌ها و کاسه و soft box و snood)، رایانه، پرینتر، لوازم نورسنجی (شامل فلاش متر - نورسنج)

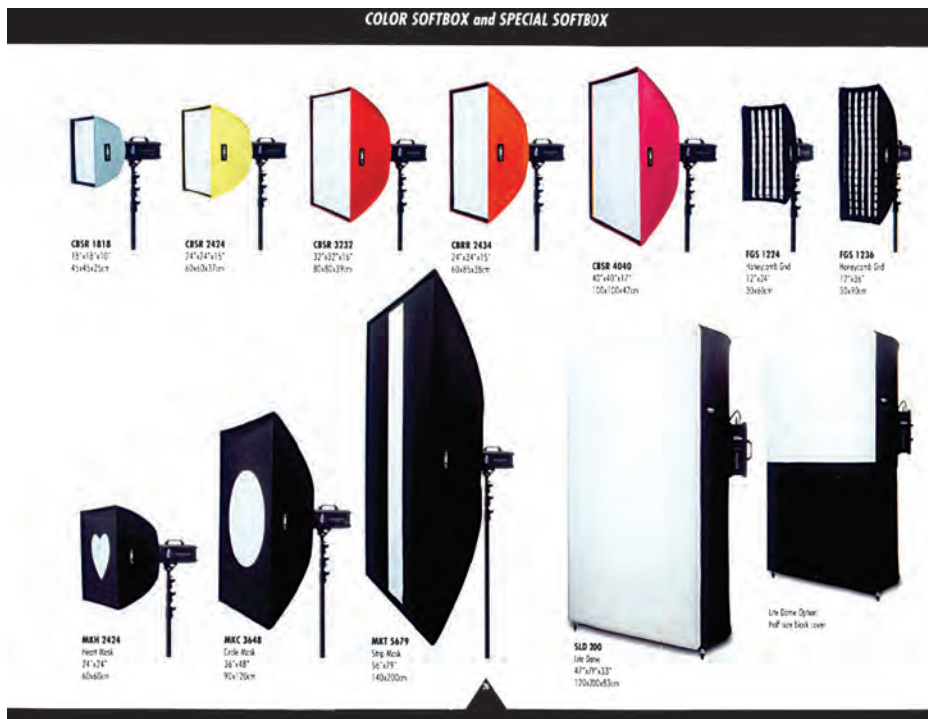
۳- دانش افزایی

نور عبارت است از یک نوع انرژی که از حرکات ذرات نوری (ذره‌ای - موجی) تشکیل می‌شود و ما می‌توانیم از این انرژی برای ثبت تصویر استفاده کنیم. برخی از این پرتوها عبارت است از: مادون قرمز، ماورای بنفش، اشعه X، پرتوهای رادیویی و... در شکل صفحه بعد بخشی از پرتوهایی آمده است که طول موج آنها بین ۳۸۰ تا ۷۵۰ نانومتر است و برای چشم انسان قابل رؤیت است که به آن پرتوهای مرئی گفته می‌شود.

نرم کننده‌ها

نرم کننده‌ها ابزارهایی هستند که بر روی جنس نور تأثیر می‌گذارند و به دلیل پراکنده کردن پرتوهای موازی که سبب نرم شدن جنس نور می‌شوند، بر روی شدت نور هم تأثیر می‌گذارند و از شدت نور می‌کاهند.

روش معرفی وضعیت‌های نورپردازی

عموماً از دو روش برای معرفی وضعیت‌های قرارگیری محل نورها استفاده می‌شود.

۱ روش به شیوه ساعتی

۲ روش به شیوه حالت‌های نورپردازی

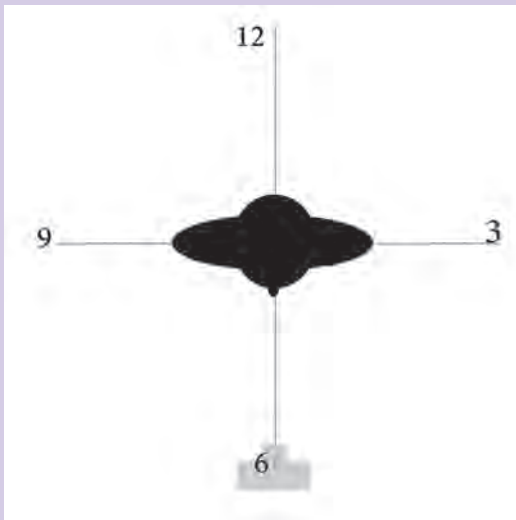
استفاده از این روش‌ها در هنگام تدریس نورپردازی از یک طرف به درک بهتر مفاهیم نورپردازی منجر می‌شود و از طرف دیگر امکان خلاقیت و تلفیق نورهای پرکاربرد را به هنرجو می‌دهد.

آموزش به شیوه ساعت

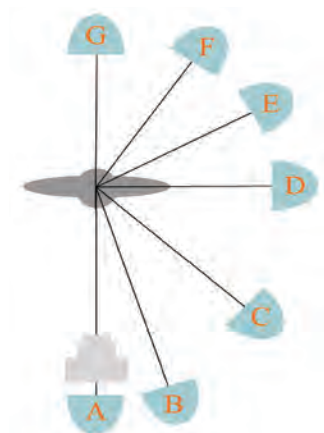
در این روش محل قرارگیری نورها را در استودیو از روی وضعیت عدد ساعت مشخص می‌شود. به گونه‌ای که مدل در مرکز ساعت قرار می‌گیرد و نورها به تناسب نوع نورپردازی در محل اعداد ساعت قرار می‌گیرد.

عکاسی و دوربین در جایگاه ساعت ۶ و برای نورپرداز از محل ساعت ۵ یا ۷ با ارتفاع مناسب استفاده می‌شود.

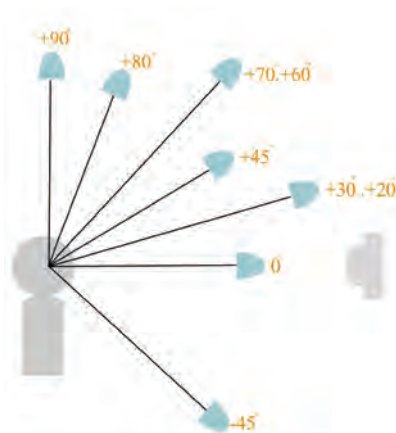
مثال

آموزش به شیوه حالت‌های نوری (محل قرارگیری نسبت به مدل) حالت‌های نورپردازی

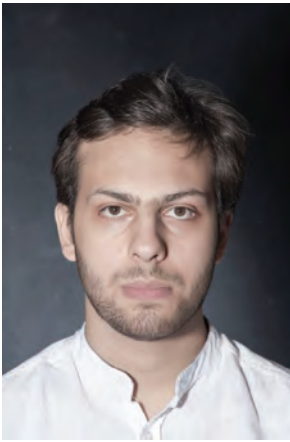
حالت‌های نورپردازی

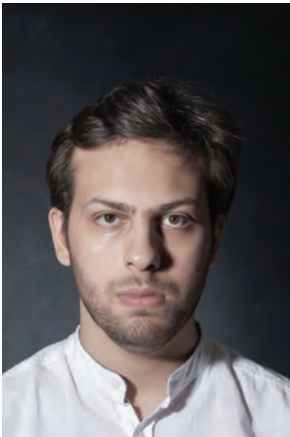
زواياي نورپردازی

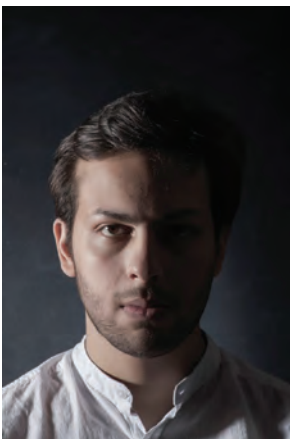
❶ نور مرکزی: این نور از روبه‌رو به سوژه می‌تابد و چهره سوژه کمترین سایه را دارد.

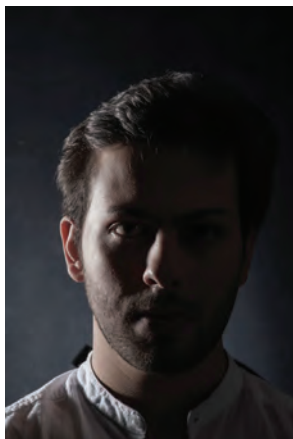
۲ نور غیر مرکزی: این نور سبب پیدایش سایه در کنار بینی می‌شود.

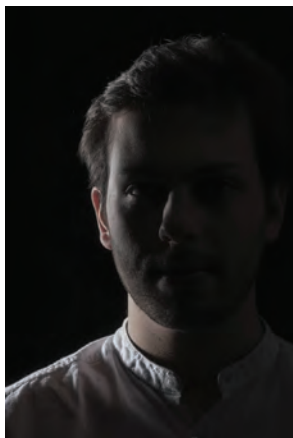
۳ اریب: در این نوع از نورپردازی سایه نوک بینی به سمت گونه کشیده می‌شود.

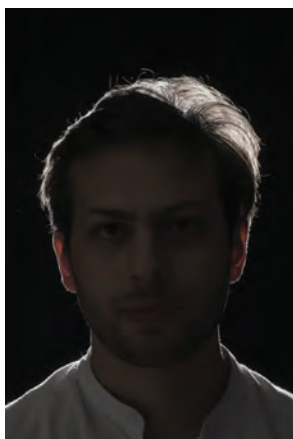
۴ نور جانبی: در این حالت نیمی از صورت سوژه در سایه قرار گرفته و نیم دیگر روشن است.

۵ اریب از پشت سر: در این نوع نور حد فاصل گونه تا گوش‌ها در یک سمت صورت روشن می‌شود و باقی صورت در تاریکی فرو می‌رود.

۶ نور حاشیه‌ای: در این حالت از نورپردازی، مرز موها و سر از یک سمت روشن می‌شود و خطی از روشنایی سر سوژه را از پس‌زمینه جدا می‌کند.

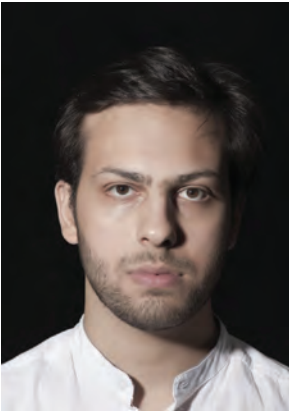

۷ نورپشت سر: در این نورپردازی منبع نور پشت سر موضوع قرار گرفته و چهره موضوع در تاریکی قرار می‌گیرد.

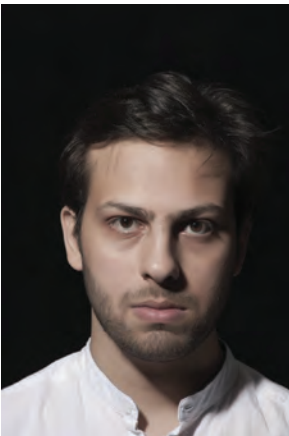
۱ نور مرکزی با زاویه ۴۵ درجه (نور از پایین)

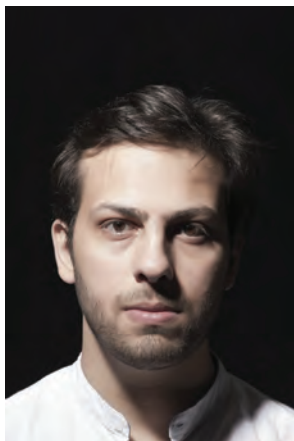
۲ نور مرکزی با زاویه صفر درجه (سطح تراز)

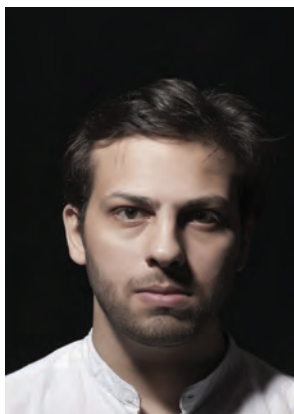
۳ نور مرکزی با زاویه ۲۰ تا ۳۰ درجه (نسبتاً کوتاه)

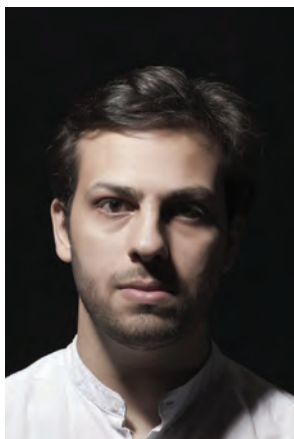

۴ نور مرکزی با زاویه ۴۵ درجه (متوسط)

۵ نور مرکزی با زاویه ۶۰ تا ۷۰ درجه (نسبتاً بلند)

۶ نور مرکزی با زاویه ۸۰ درجه (بلند)

۷ نور مرکزی با زاویه ۹۰ درجه

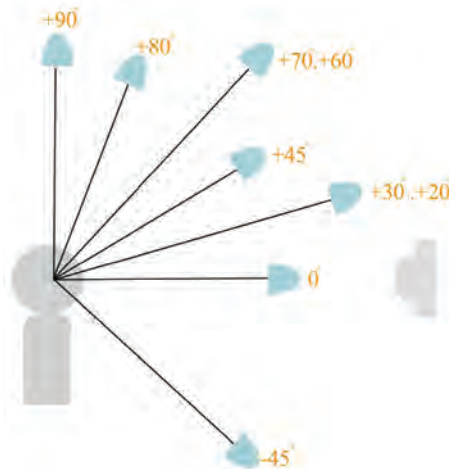
به مدل خود حالت نوری اریب را با زوایای مختلف نوری، نورپردازی کرده و عکاسی کنید.

هر یک از حالت‌های نورپردازی بسته به اینکه در چه ارتفاع و یا زاویه‌ای به مدل تابیده شود، سبب به وجود آمدن گونه‌های متفاوت در چهره می‌شود. از همین رو زوایای نورپردازی هم از اهمیت ویژه‌ای در نورپردازی برخوردار است.

تمرین

زوایای نورپردازی

هر کدام از حالت‌های نورپردازی می‌تواند با زوایای مختلف برای نورپردازی بر روی موضوع استفاده شود.

۴- شیوه تدریس

- آموزش عملی در کارگاه عکاسی
- نمایش فیلم‌های آموزشی
- نمایش عکس‌ها و اسلایدها و پوستره‌های نمایشی
- ژورژمان‌های مرحله‌ای (در هر مرحله هنرجویان با نمایش عکس‌های خود، درباره آنها گفت‌وگو می‌کنند).
- آموزش شیوه‌های اصلاح و رتوش عکس در نرم‌افزار

۵- نکات ایمنی و بهداشت

ایمنی استودیو به لحاظ اتصالات الکتریکی

۶- شیوه ارزشیابی اهداف توانمندسازی

از شیوه‌های ارزشیابی گوناگون در این فصل استفاده شود. مشاهده عملکرد هنرجو در فرایند عکاسی شامل: کار با دوربین عکاسی، تسلط بر نورها و نوع ترکیب‌بندی و کادربندی، پرسش شفاهی در هنگام کار و رفع اشکالات و معایب کار، ژورژمان پایان فصل، تهیه کارپوشه از عکس‌های انتخابی

ارزشیابی شایستگی عکاسی پرتره بزرگسال

<p>شرح کار: مهارت عکاسی از پرتره بزرگسال با استفاده از ابزار حرفه‌ای و رعایت عناصر و سواد بصری مهارت اصلاح و ویرایش عکس در نرم‌افزار و ارائه آن</p>			
<p>استاندارد عملکرد: تهیه عکس از چهره افراد بزرگسال با استفاده از ابزار حرفه‌ای عکاسی و نورپردازی در محل آتلیه، با توجه به استانداردهای حرفه‌ای عکس پرتره بزرگسالان: داشتن وضوح و جزئیات، ثبت فایل با فرمت Raw، رعایت اصول زیبایی‌شناسی، تنوع در کادربندی، نورپردازی و پس‌زمینه قابل قبول مشتری شاخص‌ها: ۱ انتخاب پس‌زمینه مرتبط با شخصیت و ظاهر فرد ۲ طراحی نور و حالت مرتبط با شخصیت و ظاهر فرد</p>			
<p>شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات: شرایط: زمان: ۳۰ دقیقه مکان: استودیو عکاسی تجهیزات: فضای مناسب برای نورپردازی - پس‌زمینه یا فون - لوازم نورپردازی - لوازم سنجش نور - لوازم عکس‌برداری ابزار و تجهیزات: دوربین SLR، لنز فاصله کانونی بلند، سه‌پایه، لوازم نورپردازی (ست فلاش شامل سه شاخه نور و پایه‌ها و کاسه و soft box و snood)، رایانه، پرینتر، لوازم نورسنجی (شامل فلاش متر - نورسنج)</p>			
<p>معیار شایستگی:</p>			
ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	آماده کردن مدل برای عکاسی	۱	
۲	انتخاب صحنه و پس‌زمینه	۱	
۳	نورپردازی و نورسنجی چهره	۲	
۴	تهیه عکس (عکس‌برداری)	۲	
۵	ویرایش و چاپ عکس	۱	
	شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش؛ مشتری‌مداری، اجتماعی بودن، مسئولیت‌پذیری، انتخاب و به‌کارگیری فناوری‌های مناسب، اخلاق حرفه‌ای		۲
میانگین نمرات			*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.

نمونه جدول بودجه‌بندی: عکاسی از کودک و نوجوان

زمان		رئوس محتوا	فصل	واحد یادگیری	جلسه
عملی	نظری				
۴	۴	آگاهی از ویژگی‌های عکاسی کودک و نوجوان و آماده کردن کودک برای عکاسی	۵	عکاسی از کودک و نوجوان	جلسه ۱
۶	۲	دانش و مهارت‌های لازم برای انتخاب صحنه و آماده کردن پس‌زمینه و بررسی عکس‌های کودک در فضاهای داخلی، استودیوها و یا فضای باز در سنین مختلف و همین عکس‌ها برای گروه سنی و نوجوان	۵	عکاسی از کودک و نوجوان	جلسه ۲
۸	-	عکاسی از کودکان در فضای باز و بسته و ارائه کار در کارگاه	۵	عکاسی از کودک و نوجوان	جلسه ۳
۸	-	عکاسی از کودکان و نوجوانان در استودیو یا کارگاه عکاسی با نورپردازی و پس‌زمینه‌های مختلف	۵	عکاسی از کودک و نوجوان	جلسه ۴
۶	۲	تهیه گزارش از عکس‌های کودکان و نوجوانان از اقوام مختلف و فعالیت‌های گوناگون و بررسی در کارگاه عکاسی	۵	عکاسی از کودک و نوجوان	جلسه ۵
۸	-	عکاسی از کودکان با مناسبت‌های مختلف در مهد کودک‌ها و مراکز آموزشی (دبستان‌ها)	۵	عکاسی از کودک و نوجوان	جلسه ۶
۸	-	ارائه کارپوشه و ارزشیابی	۵	عکاسی از کودک و نوجوان	جلسه ۷
					—
					—
					—
					—
					—
					—
					—
					—
					—
					—

فصل پنجم: عکاسی کودک

عکاسی از کودک و نوجوان

واحد یادگیری

۱- مقدمه

هنرجویان برای انجام برخی از فعالیت‌های هنری به عنوان کمک تکنسین، باید بتوانند از کودک در محیط‌های گوناگون عکاسی کنند. این کار به ویژه برای طراحی از کودک و یا کاربرد آن در تصویرسازی نیز بسیار مفید و مؤثر بوده و علاوه بر پاسخ‌گویی به سفارشات کاری در این زمینه، شناخت آنها را از دنیای کودک، هم در عکاسی و هم در تصویرسازی ارتقا می‌بخشد.

۲- مواد و تجهیزات

دوربین SLR، لنز فاصله کانونی بلند، سه پایه، سه پایه، لوازم نورپردازی (ست فلاش شامل سه شاخه نور و پایه‌ها و کاسه و soft box و snood)، رایانه، پرینتر، لوازم نورسنجی (شامل فلاش متر - نورسنج)

۳- دانش‌افزایی

برای آموزش ویژگی‌های سنی کودک و تفاوت آن با ویژگی سنی نوجوان می‌توان از کتاب‌های مرتبط در این زمینه که براساس استانداردهای ملی یا بین‌المللی و با توجه به روان‌شناسی کودک و نوجوان تهیه شده‌اند، استفاده کرد. درباره نکات فنی و تکنیکی عکاسی از این دو گروه سنی می‌توان به کتاب‌های عکاسی در این زمینه مراجعه کرد.

۴- شیوه تدریس

- هماهنگی با مدارس ابتدایی که در نزدیکی هنرستان‌ها هستند برای عکاسی از کودکان با مجوز اداره آموزش و پرورش منطقه می‌تواند انگیزه و شوق عکاسی را برای هنرجویان افزایش دهد، در غیر این صورت نمایش فیلم و یا تعداد بیشتری از عکس می‌تواند در یاددهی مؤثر باشد.
- نمایش عکس‌هایی از هنرجویان از آلبوم‌های عکس خانوادگی و یا اینترنت تهیه می‌کنند و گفت‌وگو درباره آنها مفید است.

۵- نکات ایمنی و بهداشت

- ایمنی استودیو به لحاظ اتصالات الکتریکی

۶- شیوه ارزشیابی اهداف توانمندسازی

- روش‌های ارزشیابی پایانی به صورت ژورنال و یا کارپوشه

ارزشیابی شایستگی عکاسی از کودک و نوجوان

<p>شرح کار: مهارت عکاسی از کودک در محل استودیو و یا خارج از استودیو با رعایت نکات ایمنی و حرفه‌ای و ارائه به مشتری</p>		
<p>استاندارد عملکرد: تهیه تصویر چهره کودک با استفاده از لوازم حرفه‌ای و تخصصی عکاسی و نورپردازی بنا به سفارش مشتری و متناسب با استانداردهای حرفه‌ای. در مکان استودیو در سایزهای مشخص شده پرتره کودکان شامل: ثبت فایل با فرمت Raw، وضوح و جزئیات، رعایت اصول زیبایی‌شناسی متناسب با دنیای کودکان، تنوع حالت‌ها و کادربندی‌ها متناسب با شرایط و موضوع، تنوع پس‌زمینه و تنوع رنگ</p>		
<p>شاخص‌ها: 1 توانایی انتخاب پس‌زمینه و ابزار صحنه مناسب با شرایط کودک 2 نورپردازی برای کودک (فضای شاد)</p>		
<p>شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات: شرایط: زمان: ۳۰ دقیقه مکان: استودیو عکاسی تجهیزات: فضای مناسب - پس‌زمینه یا فون مناسب - لوازم نورپردازی - لوازم سنجش نور - دوربین‌های حرفه‌ای عکاسی - ابزار صحنه (لوازم مربوط با کودک مانند اسباب بازی) ابزار و تجهیزات: دوربین SLR، لنز فاصله کانونی بلند، سه پایه، لوازم نورپردازی (ست فلاش شامل سه شاخه نور و پایه‌ها و کاسه و soft box و snood)، رایانه، پرینتر، لوازم نورسنجی (شامل فلاش متر، نورسنج)</p>		
<p style="text-align: right;">معیار شایستگی:</p>		
ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳ نمره هنرجو
۱	آماده کردن کودک برای عکاسی	۱
۲	انتخاب صحنه و پس‌زمینه	۱
۳	نورپردازی و نورسنجی از چهره	۲
۴	تهیه عکس	۲
۵	ویرایش و چاپ عکس	۱
	شایستگی‌های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست‌محیطی و نگرش: مشتری‌مداری، اجتماعی بودن، مسئولیت‌پذیری، انتخاب و به کارگیری فناوری‌های مناسب، اخلاق حرفه‌ای، رعایت حقوق فردی مشتری و...	۲
*	میانگین نمرات	*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.